

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudkyně Michaely Bejčkové a soudce Zdeňka Kühna v právní věci žalobkyně: **R.P.**, zastoupené JUDr. Milanem Davidkem, advokátem se sídlem Vídeňská 619/142, Praha 4, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1, Praha 2, proti rozhodnutím žalovaného ze dne 20. 6. 2016, čj. MPSV-2016/130547-911, ze dne 22. 6. 2016, čj. MPSV-2016/132453-911 a čj. MPSV-2016/132454-911, a ze dne 27. 6. 2016, čj. MPSV-2016/135904-911 a čj. MPSV-2016/135906-911, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 25. 4. 2019, čj. 2 Ad 28/2016-92,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III.** Ustanovenému zástupci žalobkyně JUDr. Milanu Davidkovi, advokátovi, **s e p ř i z n á v á** odměna a náhrada hotových výdajů ve výši **1 300 Kč**, která mu bude proplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Úřad práce ČR, Krajská pobočka pro hlavní město Prahu, rozhodnutím ze dne 29. 3. 2016 odňal žalobkyni příspěvek na živobytí s účinností od 1. 9. 2008. Zjistil totiž, že žalobkyni byl příspěvek na živobytí za září roku 2008 již jednou přiznán a vyplacen na základě jiné její žádosti. Tentýž úřad nepřiznal žalobkyni dvěma rozhodnutími ze dne 21. 3. 2016 příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení na základě jejích žádostí ze dne 30. 9. 2009 a dvěma rozhodnutími ze dne 29. 3. 2016 nepřiznal žalobkyni tytéž dávky na základě jejích žádostí ze dne 10. 2. 2010. Žalobkyně ani k jedné žádosti neosvědčila skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku: ani přes výzvu úřadu práce nesdělila adresu svého skutečného bydliště, úřad nemohl zjistit ani okruh společně posuzovaných osob, celkové majetkové a sociální poměry žalobkyně ani její náklady na bydlení. Odvolání, které proti těmto pěti rozhodnutím žalobkyně podala, žalovaný zamítl rozhodnutími uvedenými v záhlaví.

[2] Žalobkyně podala proti rozhodnutím žalovaného žalobu, kterou městský soud rovněž zamítl.

[3] Žalobkyně (stěžovatelka) podala proti rozsudku městského soudu kasační stížnost. Namítá v ní, že nebyla náležitě poučena o svých právech, zejména o právu na poskytnutí právní pomoci. Není pravda, že se stěžovatelka před správními orgány skrývala. Bydlela u své matky, navíc má stále nájemní právo k bytu na adrese K. 3039/16, P. 4, o němž se dosud vede soudní spor. Městský soud měl přerušit řízení do doby konečného rozhodnutí ve věci tohoto bytu. Správní orgány podle ní rozhodly na základě neúplně zjištěného skutkového stavu a městský soud pochybil, když nedoplnil dokazování. Stěžovatelka řádně osvědčila skutečnosti rozhodné pro nárok na dávky, tedy že neměla dostatečný příjem a ani její majetkové poměry nedosahovaly částky živobytí posuzovaných osob.

[4] Kasační stížnost není důvodná.

[5] Stěžovatelka ve své kasační stížnosti argumentuje velmi obecně a nekonkrétně. Tomu proto odpovídá i způsob, jakým se k věci vyjadřuje NSS.

[6] Podle § 49 odst. 1 písm. a) zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, jsou žadatel o dávku, příjemce i společně posuzované osoby *povinni osvědčit skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, na její výši nebo výplatu a na výzvu se osobně dostavit k příslušnému orgánu pomoci v hmotné nouzi, nebrání-li tomu těžko překonatelné překážky, zejména zdravotní stav*. Pokud žadatel tuto svou povinnost nesplní, může mu být podle § 49 odst. 5 tohoto zákona po předchozím upozornění žádost o dávku zamítnuta.

[7] Městský soud netvrdil, že se stěžovatelka před správními orgány skrývala, jak stěžovatelka uvádí v kasační stížnosti, ale že odmítla správním orgánům přes opakovanou výzvu sdělit místo svého skutečného bydliště a vědomě s nimi nespolečně pracovala. Tyto skutečnosti vyplývají z obsahu správního spisu: stěžovatelka k žádostem o dávky uvedla jako adresu svého skutečného bydliště adresu svého trvalého bydliště (K. 3039/16, P. 4), z níž však byla již dne 30. 5. 2007 exekučně vystěhována a na níž se fakticky nemohla zdržovat. Opakovaně odmítla sdělit, kde se skutečně zdržuje a přespává (viz např. protokoly o ústních jednáních konaných na odboru sociálních věcí Úřadu městské části Praha 12 ze dnů 30. 9. 2009, 11. 1. 2010, 10. 2. 2010, 17. 2. 2010). Současně uvedla, že není osobou bez přístřeší, „je někde načerno“, ovšem nechtěla uvést kde. Prohlásila, že se nepodílí na nákladech spojených s bydlením, jelikož nemá finanční prostředky. Stěžovatelka setrvala na svém postoji i poté, co ji správní orgány opakovaně poučily, že pokud místo svého skutečného bydliště nesdělí, nebudou moci určit okruh společně posuzovaných osob, provést sociální šetření a ověřit její sociální a majetkovou situaci, což povede k nepřiznání dávek.

[8] NSS souhlasí s městským soudem v tom, že správní orgány potřebovaly znát místo stěžovatelčina skutečného pobytu, aby mohly posoudit, zda stěžovatelka splňuje podmínky nároku na příspěvek na živobytí i na doplatek na bydlení [srov. § 21 odst. 1, § 2 odst. 1, § 9 odst. 2, § 33, § 34, § 35 a § 72 odst. 3 a 4 zákona o pomoci v hmotné nouzi, k tomu blíže bod 34 rozsudku městského soudu]. Jelikož stěžovatelka toto místo odmítla sdělit, včetně okolností s tím souvisejících, neosvědčila skutečnosti rozhodné pro nárok na dávky, přestože to bylo její povinností. Správní orgány proto stěžovatelce právem dávky nepřiznaly. Nic na tom nemůže změnit ani stěžovatelčino vysvětlení při jednání u městského soudu, že bydlela „načerno“ u své matky, ale nechtěla to prozradit kvůli obavě z exekutorů. Stěžovatelčina námitka, že správní orgány nezjistily dostatečně skutkový stav, je nedůvodná, stejně tak i námitka, že řádně osvědčila skutečnosti rozhodné posouzení nároku na dávky.

[9] Stěžovatelka namítá, že městský soud měl přerušit řízení do doby pravomocného soudního rozhodnutí v řízení o žalobě na obnovu řízení ve věci vyklizení bytu na adrese K.

pokračování

3039/16, P. 4. NSS souhlasí s městským soudem v tom, že výsledek tohoto řízení nemá na nyní posuzovanou věc vliv, městský soud tedy řízení správně nepřerušil. Je nesporné, že stěžovatelka v tomto bytě nebydlela v okamžiku, k němuž žádala o přiznání dávek, ani byt nijak fakticky neužívala. Nemohla k němu tedy žádat o příspěvek na bydlení, ani jej uvádět pro účely žádosti o příspěvek na živobytí.

[10] Nedůvodná je i stěžovatelčina námitka, že nebyla poučena o svých právech, zejména o právu na poskytnutí právní pomoci. Ačkoli to stěžovatelka v kasační stížnosti výslovně neuvádí, z kontextu vyplývá, že má stěžovatelka na mysli poučení ve správním řízení. NSS k tomu odkazuje na bod 36 napadeného rozsudku. Jak zde uvedl městský soud, ze správních spisů nevyplývá, že by stěžovatelka v průběhu správních řízení požadovala ustanovení zástupce; krom toho správní orgány nejsou povinny účastníkům správních řízení ustanovovat zástupce k ochraně jejich práv. NSS ze správních spisů zjistil, že správní orgány stěžovatelku v průběhu správních řízení opakovaně poučovaly o jejich právech a povinnostech jak písemně, tak ústně. Úřad městské části stěžovatelku ve správních řízeních písemně i ústně vyzýval, aby mu předložila konkrétní dokumenty, a upozornil ji rovněž na to, že pokud neosvědčí konkrétní skutečnosti rozhodné pro posouzení nároku na dávku (a nesdělí, kde se zdržuje), její žádost o dávku bude zamítnuta. Soudu tak není jasné, jaké poučení stěžovatelka postrádá a jak se postup úřadu negativně promítl do jejich subjektivních práv v řízení.

[11] K důvodům odnětí příspěvku na živobytí se stěžovatelka v kasační stížnosti nijak nevyjádřila, NSS se tedy přezkumem tohoto rozhodnutí nezabýval.

[12] NSS stěžovatelčiným námitkám nepřisvědčil, a kasační stížnost proto zamítl.

[13] Stěžovatelka neměla v tomto soudním řízení úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti; žalovanému nevznikly v řízení náklady, které by se vymykaly z jeho běžné činnosti.

[14] Advokátovi, který byl stěžovatelce ustanoven (usnesením městského soudu ze dne 5. 10. 2016), hradí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 10 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Ustanovený zástupce provedl ve věci jeden úkon právní služby, sepsání kasační stížnosti, tj. písemné podání soudu ve věci samé [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)]. Za provedený úkon právní služby náleží zástupci mimosmluvní odměna ve výši 1 000 Kč (§ 9 odst. 2 ve spojení s § 7 bodem 3 advokátního tarifu), která se zvyšuje o paušální náhradu hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Advokátovi tedy náleží celkem 1 300 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu NSS do 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. prosince 2020

Ondřej Mrákota
předseda senátu